

تاسیس نخستین بنیاد تالیف و ترجمه جهان در ایران

۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۴ ساعت ۲۱:۵۶

نخستین بنیاد تالیف و ترجمه کتاب در جهان، ماه اپریل سال ۵۵۲ میلادی و در ایران آغاز بکار کرد. محاسبات پاره ای از مورخان ۱۹ اپریل و برخی دیگر ۲۴ اپریل همان سال را روز آغاز کار این بنیاد به دست داده است. این بنیاد به تصمیم خسروانشیروان - شاه ساسانی ایران دایر شده بود. نخستین بنیاد تالیف و ترجمه جهان در جوار خود یک کتابخانه عمومی - پژوهشی داشت که در همین سال تکمیل شده بود.

نخستین بنیاد تالیف و ترجمه کتاب در جهان، ماه اپریل سال ۵۵۲ میلادی و در ایران آغاز بکار کرد. محاسبات پاره ای از مورخان ۱۹ اپریل و برخی دیگر ۲۴ اپریل همان سال را روز آغاز کار این بنیاد به دست داده است. این بنیاد به تصمیم خسروانشیروان - شاه ساسانی ایران دایر شده بود. نخستین بنیاد تالیف و ترجمه جهان در جوار خود یک کتابخانه عمومی - پژوهشی داشت که در همین سال تکمیل شده بود. برای انتقال کتاب از گوشه و کنار جهان به این بنیاد جهت ترجمه، خسروانشیروان حتی پزشک ویژه خود «برزویه» را به هند فرستاد و محصول این سفر، آوردن کتاب «کلیله و دمنه» به ایران بود که به پارسی میانه (پارسی ساسانی) و بعداً به عربی و دوباره به پارسی نوین (پارسی دری) ترجمه شده است. در هر فصل این کتاب، از محاوره دو جانور پند و اندرز فراوان و حتی در کشورداری و سیاست به دست می آید. برای مثال: دمنه (شغال) در یک جای از این کتاب به کلیله (شغال دیگر) به این مضمون پند می دهد که اگر افراد مجرب کارشناس و دلسوز را مایوس و از اطراف خود پراکنده کند، وقت خود را صرف لذات جسمانی از جمله توجه به جنس مخالف، سرگرمی و خوشگذرانی کند، مجازاتگر باشد و ... کشور رو به خرابی خواهد گذارد و ملت از دست خواهد رفت. چهار سده پس از خسرو یکم، سامانیان چنین مرکزی را در جوار «کتابخانه عمومی مرو» به وجود آوردند. دائرة المعارف کتاب و چاپ «کتابخانه مرو» را که به همت سامانیان تاسیس شده بود و تا حمله چنگیزخان به منطقه فرارود دایر بود بزرگترین کتابخانه عمومی و مرکز تالیف و ترجمه کتاب در جهان قدیم بشمار آورده است که روزانه در آن دست کم چهارصد محرر کتابها را تکثیر (رونویسی) می کردند. همین مرکز به احیاء زبان و ادب فارسی کمک بسیار کرد. طرز کار کتابخانه مرو الگویی کتابخانه های عمومی و نیز پژوهشی جهان امروز قرار گرفته است. «مرو» اینک در ایالت ماری جمهوری ترکمنستان قرار گرفته است.

